

De Wade Paradox

Elke interviewer die Laura Wade (1977) voor het eerst ontmoet is even verbaasd. Ze schudden de hand van een keurig geklede, fris ogende, bescheiden jonge vrouw. Niets verraadde dat dit de toneelschrijfster is die in 2005 met maar liefst twee lugubere stukken tegelijkertijd debuteerde. Beide stukken, *Colder than here* en *Breathing Corpses* ('Levende Doden'), waren grote successen in respectievelijk het Soho Theatre en het Royal Court Theatre. *Levende Doden* werd bekroond met de *Critics' Circle Award for Most Promising Playwright*, de *Pearson Playwrights Best Play Award*, de *George Devine Award* en genomineerd voor de *Olivier Award for Outstanding Achievement in an Affiliate Theatre*. Laura Wade werd daarmee een van de meest veelbelovende Britse auteurs van dat moment.

Niet alleen Wade zelf is een paradox, ook haar eerste twee stukken zijn dat. Het onderwerp - de dood - is niet erg aantrekkelijk en met de ingewikkelde puzzelstructuur van *Levende Doden* maakt Wade het haar publiek ook niet echt gemakkelijk. Toch zijn haar teksten een groot succes, iets dat mede te danken is aan de toegankelijkheid ervan en de overwegend humoristische toon. Wat is haar geheim?

"Ik vind het absurd aan te nemen, dat ik geobsedeerd ben door het schrijven over de dood, of dat schrijven over de dood per se iets ongezonds zou zijn, omdat ik denk dat de dood iets is waar we over na zouden moeten kunnen denken. Er over denken en praten op elk moment. Niet alleen als we er direct mee geconfronteerd worden. Mijn stukken zijn weliswaar doordrenkt van dood, maar eigenlijk gaan ze over de kunst van leven. *Levende Doden*, dankt zijn titel dan ook aan Sophocles' aanname: *Als een mens alle geluk verloren heeft, leeft hij niet. Hij is als een levende dode.*"

"*Levende Doden* gaat dan ook vooral over mensen die proberen te leven en om te gaan met wat het leven hen toewerpt – het wanhopige gevecht om geluk. Ik ben altijd gefascineerd geweest door krantenberichten over mensen die de hond uitlaten en een lijk ontdekken in de bosjes. Heel eventjes staan zij in het hart van het verhaal en vervolgens komt de focus te liggen op wat er gebeurd is met het lijk. De persoon die het lichaam gevonden heeft verdwijnt in de obscuriteit, maar moet vanaf dat moment iedere dag zien te leven met die ervaring. Het komt er op neer dat als je het deksel geopend hebt en in de doos gekeken hebt, dat wat je gezien hebt, je altijd bij zal blijven. Je kan niet ongezien maken waar je getuige van bent geweest."

Desondanks zijn de stukken van Wade vooral humoristisch en teder, ondanks het zware onderwerp zal niemand zo nu en dan een welgemeende glimlach kunnen onderdrukken. "Ik denk dat dit voortkomt uit mijn eigen houding. Mijn gevoel voor humor is nogal duister. En ik denk dat er altijd ruimte is voor humor, zelfs als het onderwerp heel serieus is. Humor maakt op de één of andere manier het tragische gevoel groter."

Een dergelijke paradox gaat ook op voor de structuur. Dit ogenschijnlijk simpele stuk, dat een causale keten van gevonden lijken beschrijft, blijkt een behoorlijk ingewikkelde puzzel te zijn. "Levende Doden is binnen de scènes weliswaar behoorlijk realistisch, maar de structuur doet hier met opzet afbreuk aan. Ik ben begonnen met het personage van het kamermeisje dat een lijk vindt in het hotel waar zij werkt. Eerst zou het een toneeltekst worden die alleen over haar ging, maar door haar personage te onderzoeken, raakte ik geïnteresseerd in de ervaring van het vinden van een lijk en de verschillende situaties waarin dat kan gebeuren. Dat escaleerde in het idee van drie lijken die op de één of andere manier met elkaar verbonden waren. Zo vond ik een structuur die opwindend was omdat het publiek iets te doen kreeg en zich in moest spannen om de verhalen samen te voegen. Ik denk dat als de structuur lineair was geweest, ik minder uit elke individuele relatie gehaald zou hebben. Juist daarom zal het schrijven van toneelstukken altijd mijn grootste liefde blijven. Ik ben dol op het puzzel aspect ervan."

Met *Levende Doden* bewijst Laura Wade dat inhoudelijk zware onderwerpen prima licht gebracht kunnen worden, een complexe structuur niet ten koste hoeft te gaan van theatrale helderheid en een goed contact met de duistere kromten van de menselijke ziel geen sprankelende persoonlijkheid uitsluiten.

- *Costiaan Mesu*